

**Sylabus przedmiotu (modułu) na Wydziale Zarządzania
Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu im. E. Kwiatkowskiego w Gdyni
w roku akademickim 2021/22**

1. Informacje o przedmiocie (module) według *Planu studiów* na kierunku: Finanse i rachunkowość

Wypełnia kierownik katedry/zakładu

Nazwa przedmiotu: Instrumenty pochodne w zarządzaniu finansami						Kod przedmiotu: C9			
Poziom i forma studiów: studia I stopnia stacjonarne, niestacjonarne		Profil kształcenia: PRAKTYCZNY					Zakres specjalnościowy: wszystkie		
Rok: 3 semestr: 5		Status przedmiotu /modułu: obowiązkowy/ kształcenia kierunkowego					Język przedmiotu / modułu: polski		
Forma zajęć	Wykłady	ćwiczenia			Łącznie godzin dydaktycz.	Konsultacje	Liczba punktów ECTS		
		ćwiczenia audytoryjne	zajęcia laboratoryjne	seminarium			Zajęcia kontaktowe	Praca samodzielna	Łącznie pkt.
Wymiar zajęć Studia stacjonarne	15	30	-	-	45	5	1,8	1,2	3,0
w tym zajęć praktycznych	-	30	-	-	30	3	1,2	0,8	2,0
Wymiar zajęć Studia niestacjonarne	10	20	-	-	30	3	1,2	1,8	3,0
w tym zajęć praktycznych	-	20	-	-	20	2	0,8	1,2	2,0
Sposób zaliczenia przedmiotu	Egzamin/zaliczenie								
Koordynator przedmiotu / modułu	dr Łukasz Dopierała								
Prowadzący zajęcia	dr Łukasz Dopierała, dr inż. Marcin Potrykus								
Priorytetowe efekty uczenia się określone w programie studiów dla kierunku		FiR_W02, FiR_U04, FiR_U07, FiR_K01							

2. Zadania nauczyciela

Celem przedmiotu jest przygotowanie studentów do korzystania z instrumentów pochodnych w celu ograniczania ryzyka finansowego przedsiębiorstwa.

Symbol efektu uczenia się dla przedmiotu	Efekty uczenia się - przedmiotowe	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku FIR
Wiedza		
W_01	Student zna metody i narzędzia stosowane w finansach, pozwalające na wycenę instrumentów pochodnych: kontraktów forward, futures, opcyjnych i swap. Student wie, w jaki sposób za pomocą tych instrumentów ograniczać ryzyko finansowe.	FiR_W02
Umiejętności		
U_01	Student potrafi dobierać właściwe instrumenty pochodne i podejmować decyzje. Potrafi podejmować decyzje w warunkach ryzyka w krótkim i długim okresie w obszarze finansów i rachunkowości.	FiR_U04
U_01	Student potrafi analizować konkretne problemy i dobierać innowacyjne metody oraz instrumenty pozwalające racjonalnie je rozstrzygać w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach.	FiR_U07
Kompetencje społeczne		
K_01	Student rozumie potrzebę konieczności nieustannego podnoszenia swoich kompetencji i kwalifikacji w zmieniającym się obszarze finansów, w szczególności zaś przy korzystaniu instrumentów finansowych w celu zabezpieczenia przed ryzykiem finansowym.	FiR_K01
Tematy poszczególnych zajęć z podziałem na liczbę godzin		
WYKŁADY (zajęcia o charakterze teoretycznym)		

Wykład I Istota instrumentów pochodnych i ich klasyfikacja (3h S/ 2h NS)

- 1) Definicje instrumentów pochodnych
- 2) Historia instrumentów pochodnych
- 3) Funkcja i zastosowanie instrumentów pochodnych
- 4) Klasyfikacja instrumentów pochodnych

Wykład II Instrumenty bazowe i metody zabezpieczania ryzyka rynkowego (2h S/ 1h NS)

- 1) Ryzyko rynkowe i metody ochrony przed nim
- 2) Bieżący kurs walutowy jako przykładowy instrument bazowy – waluta bazowa i notowana, BID/ASK(OFFER),
- 3) Pozycja walutowa i pozycja płynności,
- 4) Transakcje bieżące

Wykład III Kontrakty terminowe (3h S/ 2h NS)

- 1) Transakcje forward i NDF
- 2) Kalkulacja kursu terminowego, premia i dyskonto
- 3) punkty terminowe
- 4) Kontrakty futures
- 5) Mechanizm rozliczania kontraktów futures
- 6) Transakcje FRA
- 7) Różnice między transakcjami forward i futures

Wykład IV Kontrakty swap (2h S/ 1 h NS)

- 1) IRS (interest rate swap)
- 2) CIRS (currency interest rate swap)
- 3) FX swap
- 4) Inne kontrakty swap (akcyjne, kredytowe, towarowe)

Wykład V Opcje (2h S/ 2 h NS)

- 1) Pojęcie oraz rodzaje opcji
- 2) Premia opcyjna
- 3) Efektywność opcji jako instrumentu zabezpieczającego i spekulacyjnego
- 4) Złożone strategie opcyjne - wybrane przykłady

Wykład VI Wycena opcji (3h S/2h NS)

- 1) OPCJE, ITM, OTM, ATM
- 2) Wartość wewnętrzna i czasowa
- 3) Czynniki wpływające na wartość opcji
- 4) Współczynniki greckie
- 5) Model dwumianowy i model Blacka-Scholesa-Mertona

ĆWICZENIA
(zajęcia o charakterze praktycznym)

Kontrakty forward w zarządzaniu ryzykiem (4h S/ 3h NS)

- 1) Efektywność zabezpieczenia za pomocą transakcji forward
- 2) Mechanizm rozliczenia transakcji NDF
- 3) Kalkulacja kursu terminowego w oparciu o punkty swapowe

Kontrakty futures w zarządzaniu ryzykiem i spekulacji (4h S/ 3h NS)

- 1) Zasady działania rynków transakcji futures
- 2) Mechanizm rozliczenia kontraktów futures
- 3) Wykorzystanie transakcji futures do spekulacji oraz hedgingu
- 4) Efektywność transakcji futures jako transakcji zabezpieczających przed ryzykiem
- 5) Ryzyko bazy

Wycena kontraktów forward/futures na aktywa (4h S/ 3h NS)

- 1) Kontrakty forward/futures na aktywa, od których wypłacana jest dywidenda w sposób dyskretny
- 2) Kontrakty forward/futures na aktywa, od których wypłacana jest dywidenda w sposób ciągły
- 3) Walutowe kontrakty forward/futures

4) Towarowe kontrakty forward/futures Kontrakt FRA w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej (4h S/ 3h NS) 1) Zasady działania kontraktów FRA 2) Efektywność kontraktów FRA w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej 3) Wycena kontraktów FRA w krótkim i długim okresie 4) Kalkulacja przyszłej stopy procentowej (Bid i Offer) Zastosowanie i wycena kontraktów swap (4h S/ 2h NS) 1) Zasady działania kontraktów swap 2) FX swap 3) IRS 4) CIRS Zastosowanie i wycena kontraktów opcyjnych (6h S/ 4h NS) 1) Zasady rozliczenia kontraktów opcyjnych 2) Wykorzystanie strategii opcyjnych do hedgingu i spekulacji 3) Złożone strategie opcyjne 4) Model dwumianowy dla opcji europejskiej 5) Model dwumianowy dla opcji amerykańskiej 6) Model Blacka-Scholesa dla opcji na akcję, od której nie wypłaca się dywidendy 7) Model Blacka-Scholesa dla opcji na akcję, od której wypłaca się dywidendę Instrumenty pochodne na GPW (2h S/ 1h NS) 1) Rodzaje 2) Zasady funkcjonowania 3) Standardy/warunki obrotu Pozostałe instrumenty pochodne – rodzaje, zasady działania, wykorzystanie (2h S/ 1h NS) 1) Kredytowe instrumenty pochodne 2) Pogodowe i katastroficzne instrumenty pochodne 3) Towarowe instrumenty pochodne				
Metody prowadzenia zajęć	Prezentacja multimedialna, analiza przypadków, rozwiązywanie zadań i dyskusja na ćwiczeniach			
Literatura obowiązkowa	1. Jajuga K. Jajuga T., <i>Inwestycje: instrumenty finansowe, aktywa niefinansowe, ryzyko finansowe, inżynieria finansowa</i> , Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2015. 2. Jajuga K., <i>Zarządzanie ryzykiem</i> , Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018.			
Literatura uzupełniająca	1. Hull J. C., <i>Zarządzanie ryzykiem instytucji finansowych</i> , Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011. 2. Hull J., <i>Kontrakty terminowe i opcyjne. Wprowadzenie</i> , WIG Press, Warszawa 1997.			
Końcowa ocena wyników pracy studenta nad przedmiotem wymaga syntezy osiągniętych przez niego efektów				
3. Zadania i czas <u>SAMODZIELNEJ</u> pracy studenta				
Wyszczególnienie zadań	Liczba godzin		Punkty ECTS	
	st.	ns.	st.	ns.
Zadania o charakterze teoretycznym	10	15	0,4	0,6
Studiowanie literatury	5	7,5		
Przygotowanie do egzaminu	5	7,5		

Zadania kształtujące umiejętności praktyczne	20	30	0,8	1,2
Obliczanie wyniku finansowego z transakcji za pomocą pochodnych	5	7,5		
Określanie efektywności hedgingu za pomocą pochodnych	5	7,5		
Wycena kontraktów swapowych i opcyjnych	4	6		
Przygotowanie do kolokwium pisemnego	6	9		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz. i pkt. ECTS	30	45	1,2	1,8
4. Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta				
Symbol efektu uczenia się	Metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się			
W_01	Egzamin pisemny - test			
U_01	Kolokwium pisemne			
K_01	Aktywność na zajęciach			

Podstawowe kryteria oceny końcowej:

Egzamin: test. Aby uzyskać ocenę pozytywną z egzaminu student musi napisać egzamin na co najmniej 51% maksymalnej liczby punktów.

Ćwiczenia:

Kolokwium – 80%

Aktywność na zajęciach - 20%

Ocena modułowa składa się z 50% oceny z egzaminu i z 50% oceny z ćwiczeń.

Oceny wystawiane są zgodnie z systemem przyznawania ocen obowiązującym w WSAiB.